
Kariéra i dítě? Proč ne.

Kariéra i dítě? Proč ne.

„Dobrý den“ zdraví sborovým hlasem děti od stolečků s jídlem. Za chvíli jim začne polední klid. Některým jsou teprve dva roky a jejich maminky dokázaly skloubit dvě zdánlivě neslučitelné věci – kariéru i dítě. Firemní školky se mění v nový trend.

Využití plné rodičovské dovolené je v současnosti téměř přežitkem. Ačkoli náš zákon umožňuje zůstat s dítětem do jeho tří let doma, spousta maminek spěchá po porodu co nejdříve do práce. Důvod? Chuť pracovat, nepřijít o místo a něco si přivydělat. Stejně tak velký je zájem ze strany zaměstnavatelů. „Děti se budou rodit pořád. V rodičích je pracovní potenciál a každé firmě se vyplatí, když maminky alespoň pár dní v týdnu do zaměstnání docházejí,“ říká Jana Neumanová, projektová manažerka a poradkyně s firemními školkami z organizace Dům pro motýlky. Právě tato obecně prospěšná společnost vznikla v roce 2006 a byla první, která se zřizováním a provozem firemních školek u nás začala zabývat. „Když se nám firma se zájmem o zřízení školky ozve, většinou proběhnou první schůzky, na kterých zaměstnavatele seznámíme s tím, kde se dá žádat o příspěvek, jak je to náročné, jak by probíhal samotný chod školky. Pokud se vše vyjasní, přejdeme na další už konkrétní postupy,“ říká Jana Neumanová.

Univerzitní školka ČVUT, foto: auto

Za socialismu bylo běžné, že měly podniky vlastní mateřinky a firemní školky tím pádem nepředstavují nic nového. Stejně se tento model uplatňuje i v zahraničí. Jenže aby se podobný nápad dnes opět i u nás uvedl do praxe, bylo potřeba iniciativy ze strany maminek. „S myšlenkou přišla kolegyně z Fakulty dopravní ČVUT. Spousta pracovnic se ocitla v jiném stavu a přemýšlely, jak by se mohly do práce vrátit co nejdříve,“ popisuje zrod první univerzitní školky v České republice Jana Jirkovská, zástupkyně ředitelky.

Od malých plánů k velkým

Vysoký zájem studentek dal vzniku i dětskému koutku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Ve finále na akademickou půdu přicházejí s dítětem jak studentky, tak zaměstnankyně, a to zhruba v počtu pěti návštěv denně. „Před dvěma lety vypsala magistrát Prahy výběrové řízení, ve kterém jsme obstáli. Částí peněz přispěla fakulta a bylo tak možné dětský koutek vybudovat,“ říká manažer projektu Filip Malý. Tím snahy o podporu rodičů neskončily. Od prosince loňského roku je také pro akademiky Univerzity Karlovy zřízena služba bezplatného hlídání dětí. „Rodič zavolá, že by potřeboval odučit seminář, a tak mu na smlouvenou dobu pošleme, může být i k němu domů, najatou paní na hlídání,“ vysvětluje princip Filip Malý a dodává: „V současné době registrujeme devadesát rodičů, kterým děti hlídáme, a to ze všech pražských fakult.“ I bezplatné hlídání dětí je financováno z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu

Filip Malý, manažer dětského
koutku FF UK, foto: autorka

Praha – Adaptabilita, který vyprší koncem léta. „Pevně doufáme, že se nám podaří rozjet vzájemné hlídání, jak to praktikují třeba na univerzitě v Brně,“ hovoří o dalších plánech Filip Malý. Rodiče, ať už studenti nebo akademici, během péče o dítě své pracovní či vzdělávací aktivity zkrátka nechtějí přerušovat. Proto se začíná, zatím jen v obrysech, mluvit o tom, že by se Karlova Univerzita vydala ve šlépějích ČVUT a postavila si vlastní univerzitní školku.

V první řadě finance

Zřízení a provoz firemní školky není levná záležitost. Jejich rozjezd byl u nás provázen zprvu pouhou snahou a ochotou maminek. „Byly jsme na rodičovské dovolené, děti jsme si vzájemně hlídaly dobrovolně po večerech, ve volném čase. Až když přišly první placené projekty, tak jsme se začaly odměňovat,“ říká k začátkům projektu Dům pro motýlky Jana Neumanová a ze zkušenosti potvrzuje, že jsou finance opravdu častou překážkou: „Náklady se pohybují okolo deseti tisíc korun na dítě měsíčně. My radíme, aby se firma a rodiče podíleli na projektech půl na půl.“

ČVUT mělo svým způsobem štěstí. Před dvěma lety jejich žádosti o grant na zřízení univerzitní školky vyhověl Evropský sociální fond. „Bez dotací by byl rozjezd mnohem složitější,“ říká Jana Jirkovská. Díky příspěvku může první rok zařízení fungovat zdarma. „Už proběhla schůzka rodičů o příspěvcích na příští rok a jako přijatelný poplatek vidíme částku, která předběžně padla, a to do tří tisíc korun za měsíc,“ říká jedna z maminek. V současné době mají školky také možnost akreditace u ministerstva školství. Splní-li zákonem stanovené normy, dostávají dotace přímo od státu. ČVUT o tyto dotace hodlá zažádat také. „Máme kvalifikované pracovníce, splňujeme rámcový vzdělávací program i hygienické podmínky,“ dodává k podmínkám Jana Jirsová. Ačkoli je bez dotací finanční zatíženost pro rodiče i firmu mnohem větší, některé projekty takto fungují. Jedná se například o firemní školky společností Raiffeisenbank, nebo Českomoravské stavební spořitelny. „Jsou také školky, které díky pomoci grantů ze sociálních fondů vznikají, ale po ukončení dotace, která trvá obvykle dva, tři roky, by měly být samy udržitelné. Jestli to tak ve skutečnosti bude, na to se musí počkat,“ dodává Jana Neumanová. Nováčkem mezi firemními školkami je i Akademie věd. Nedávno spustila zkušební provoz a první školní rok začne v září. I ta bude usilovat o zapsání do rejstříku škol.

Velkého potenciálu firemních školek si je vědom i současný ministr školství Josef Dobeš. Jeho plán vzít je pod křídla MŠMT byl zveřejněn v tiskové zprávě na stránkách ministerstva. Pokud splní školky povinné normy, dostanou na svoji činnost šedesát procent dotací, což je podle Jany Neumanové údaj poměrně zavádějící: „Jedná se o šedesát procent normativu, ten činil v loňském roce pro firemní školku s kapacitou šestnáct až padesát dětí po rozpočítání šestnáct set korun měsíčně na dítě, což je téměř neuvěřitelná částka ve srovnání s reálnými měsíčními náklady.“ Za mnohem efektivnější motivaci pro firmy považuje zavést odečitatelnost nákladů ze základní daně, což navrhuje ministerstvo práce a sociálních věcí.

Školka jako školka

„Mořeplavci, za mnou!“ svolává paní vychovatelka skupinku dětí k polednímu klidu. Na rozkládací postýlky zalehnou i stavitelé a hvězdáři. „Děti máme rozdělené do tří tříd. Celkem jich je dvaapadesát,“ sděluje Jana Jirkovská. Firemní školka se od té klasické vcelku neliší. Dopolední hry, svačiny, obědy, procházky venku – základní program probíhá všude stejně. U firemních školek se navíc setkáte s individuálnějším přístupem. „U dětí se snažíme

Příprava na polední klid

rozvíjet intelektuální a rozumový potenciál. Máme pro ně speciální aktivity, kroužky anglického jazyka nebo hračky pro rozvoj rozumových schopností," vypočítává benefity Jana Jirkovská a ukazuje na barevné šuplíky plné vzdělávacích pomůcek. Tím, že je školka ve firmě, matky zároveň ušetří čas, když spěchají ráno do práce. A nejen maminky, ale i tatínkové, kteří pracují ve firmách se soukromými školkami, s sebou děti do práce vozí. Že si rodiče takových výhod cení, potvrzuje i šestadvacetiletá Markéta Grecová. Aby zvládla dokončit studium a při tom mohla pečovat o dítě, byla pro ni univerzitní školka schůdnou cestou. „Líbí se mi především, jak k dětem přistupují jednotlivě, celková kvalita školky a taky jsem vděčná za to, že mi sem malého vůbec vzali. Ještě mu totiž nebyly tři roky,“ říká. Firemní školky tak často plní i funkci jeslí, kterých ubývá. Pokud by ministerstvo školství provoz firemních školek opravdu zastřešilo, musely by se pravděpodobně upravit některé legislativní kroky. V současné době mohou o akreditaci žádat firemní zařízení s dětmi staršími dvou let, školky ale chtějí umisťovat i děti mnohem mladší.

V současnosti v České republice existuje zhruba dvacítko firemních školek. V situaci, kdy jsou ty státní plné, jesle se ruší a chuť na hlídání si nemůže dovolit každý, vzniká ideální prostor pro firmy, aby se chopily příležitosti. „Teď máme čerstvé zájemce v Brně,“ říká Jana Neumanová. Na ČVUT pro změnu v březnu končí zápis a počet podaných přihlášek je obrovský. Stejně jako zaměstnavatel nabízí bonusy v podobě stravenek nebo pobytů v lázních, stává se dnes i firemní školka součástí jeho prestiže.

Lenka Nechvátalová

článek byl pro potřeby iFora upraven z příspěvku studentky žurnalistiky FSV UK